

Dr. Ayça YALTİ

**VERGİLENDİRME ALANINDA
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KİŞİSEL VERİLERİN VE KORUNMASININ KURAMSAL BOYUTU VE TARİHÇESİ

I. KİŞİSEL VERİ KAVRAMI VE DİĞER KAVRAMLARLA İLİŞKİSİ ..	5
A. Genel Kavramlar: Veri, Enformasyon, Bilgi.....	5
B. Kişisel Veri Kavramı.....	7
C. Özel Nitelikli (Hassas) Kişisel Veri	15
II. TARİHSEL SÜREÇTE VERGİLENDİRME ALANINDA KİŞİSEL VERİLERE DUYULAN GEREKSİNİM.....	20
III. VERGİLENDİRME ALANINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA DUYULAN GEREKSİNİM.....	26
IV. TÜRK HUKUKUNDAYA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKINI İLGİLENDİREN TEMEL HAKLAR.....	29
A. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Bağlamında	29
1. Genel Olarak	29
2. İnsan Onuru ve Kişinin Maddi ve Manevi Varlığını Geliştirme Hakkı	32
3. Özel Hayatın Gizliliği Hakkı.....	34
4. Düşünce Özgürlüğü.....	36
5. Bilgi Edinme Hakkı.....	38

B. Vergi Mahremiyeti İlkesi.....	43
----------------------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASININ HUKUKİ TEMELLERİ

I. GENEL HUKUK DÜZENİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	47
A. Özel Hukuk Alanında Kişisel Verilerin Korunması	47
B. Ceza Hukuku Alanında Kişisel Verilerin Korunması.....	49
C. İdare Hukuku Alanında Kişisel Verilerin Korunması	50
II. ULUSLARASI VE ULUSLAR ÜSTÜ HUKUK DÜZENİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	51
A. Birleşmiş Milletler Bünyesinde Yapılan Düzenlemeler	51
B. OECD Bünyesinde Yapılan Düzenlemeler	54
C. Avrupa Konseyi Bünyesinde Yapılan Düzenlemeler.....	56
D. Avrupa Birliği Bünyesinde Yapılan Düzenlemeler.....	58
III. ULUSAL HUKUK DÜZENİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	62
A. Genel Olarak	62
B. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu	63
1. Genel Olarak	63
2. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun İstisnaları.....	65
C. Vergi Usul Kanunu	69
1. Genel Olarak	69
2. Vergi Usul Kanunu'nda Vergi Mahremiyeti	71
3. Vergi Mahremiyeti İlkesinin İstisnaları.....	73
a. Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisinin İlanı	74
b. Yükümlülerin Vergi ve Ceza Miktarlarının Hazine ve Maliye Bakanlığı Tarafından Açıklanması.....	75
c. Vergi Levhası Asılması.....	76

d.	Sahte Belge veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanlıltıcı Belge Düzenleyen ve Kullananların Bildirilmesi.....	76
e.	Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Talep Edilen Belgeler	76
f.	Bankalara Yapacakları Vergi Tahsiline Yönelik Bilgilerin Verilmesi.....	77
g.	Adli ve İdari Soruşturmalar ile İlgili Olarak Talep Edilen Bilgi ve Belgeler.....	77
h.	Yargı Organları Karşısında Vergi Mahremiyeti.....	78
i.	Uluslararası Bilgi Değişimi Anlaşmaları Kapsamında Vergi Mükellefinin Bilgilerinin Paylaşılması ve Vergi Mahremiyeti	79
D.	Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun.....	80

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
VERGİ İDARESİNİN KİŞİSEL VERİLERE
ERİŞİMİ VE İŞLEMESİ

I.	VERGİ İDARESİNİN KİŞİSEL VERİLERE ERİŞİM AMAÇLARI..	81
A.	Genel Olarak	81
B.	Mükellefiyetin Tespiti	82
C.	Mevcut Mükelleflerin Gerçeğe Uygun Vergilendirilebilmesi	83
D.	Vergi Suçlarıyla Mücadele	84
E.	Kayıt Dışlığı, Kara Para Aklanması, Terörizmin Finansmanını Önleme.....	85
F.	Küresel Vergi Rekabetinin Sağlanması ve Uluslararası Anlaşmalar	88
II.	VERGİ İDARESİNİN KİŞİSEL VERİLERE ERİŞİM YOLLARI.....	90
A.	Vergi Denetimi Müessesesi ve Kişisel Veriler	90
1.	Genel Olarak	90
2.	Vergi İdaresinin Denetim Yolları.....	92
a.	Arama.....	92
b.	İnceleme	95

c.	Yoklama	96
d.	Bilgi Toplama	99
3.	Vergi İdaresinin Denetimler Sırasında Elde Ettiği Kişisel Veriler	101
a.	Vergi İdaresinin Mükelleflerden Elde Ettiği Kişisel Veriler	103
b.	Vergi İdaresinin Üçüncü Kişilerden Elde Ettiği Kişisel Veriler	106
B.	Uluslararası Bilgi Değişimi Müessesesi ve Kişisel Veriler	108
1.	Genel Olarak	108
2.	Bilgi Değişimi Müessesesinin Hukuki Dayanakları	112
3.	Bilgi Değişimi Yöntemleri	116
4.	Bilgi Değişimi Müessesesi ve Kişisel Verilerin Korunması Hakkı Arasındaki İlişki	120
III.	VERGİ İDARESİNİN KİŞİSEL VERİLERİ İŞLEME ARAÇLARI	122
A.	Vergi İdaresinde Dijital Dönüşüm ve Kişisel Veriler	122
B.	Büyük Veri ve Vergi İdaresi	124
C.	E-Devlet ve Dijital Devlet Uygulamaları	129
D.	E-Defter, E-Fatura, E-Arşiv Uygulamaları	134
E.	Defter Beyan Sistemi	137
F.	VERİA Projesi	138
G.	VEDOP Projesi	140
H.	Vergi Denetim ve Analiz Sistemi (VDK-RAS)	141
I.	Risk Analizi Değerlendirme ve Araştırma Sistemi (RADAR)	143
J.	Elektronik Veri İbraz Sistemi (e-Viz)	144
K.	Blokzincir Teknolojisi	145

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

HAKKININ DENETİMİ

I.	VERGİ İDARESİNİN KİŞİSEL VERİLERİ HUKUKA UYGUN İŞLEME KOŞULLARI.....	147
A.	VERGİ İDARESİNİN KİŞİSEL VERİLERİ İŞLERKEN TABİ OLDUĞU GENEL İLKELER.....	147
1.	Hukuka ve Dürüstlük Kurallarına Uygun İşleme	147
2.	Belirli, Açık ve Meşru Amaçlar İçin İşleme	148
3.	Toplanma ve Sonrasında İşlenme Amaçlarına Uygun, İlgili Bulunma, Aşırı Olmama.....	149
4.	Doğru ve Eğer Gerekli ise Güncel Olarak Tutulma	150
5.	Amacın Gerektirdiğinden Daha Uzun Süre Tutulmama.....	151
B.	KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI AÇISINDAN VERGİ İDARESİNİN KARŞILAMASI GEREKEN KOŞULLAR	156
1.	Genel Olarak	156
2.	Vergi İdaresinin Kişisel Verileri Kaydetmeden Önce Karşılaması Gereken Koşullar	158
a.	Vergi İdaresinin VERBİS'e Kayıt Yükümlülüğü	158
b.	Vergi İdaresi Tarafından Kişisel Veri İşleme Envanteri Oluşturulması	161
c.	Vergi İdaresi Tarafından Saklama ve İmha Politikasının Belirlenmesi.....	162
d.	Vergi İdaresinin Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri Karşılaması	164
e.	Vergi İdaresinin Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi	167
aa.	Genel Kural.....	167
bb.	Vergi İdaresinin Aydınlatma Yükümlülüğü	167
3.	Vergi İdaresinin Kişisel Verileri Kaydetmesinden İtibaren Karşılaması Gereken Koşullar	170

a.	İlgili Kişinin Başvurularına Cevap Verme Yükümlülüğü	170
b.	Kişisel Veri İhlali Halinde Kişisel Verileri Koruma Kuruluna Bildirimde Bulunma Yükümlülüğü	172
c.	Vergi İdaresinin Saklama ve İmha Politikasının Gereğini Yerine Getirme Yükümlülüğü	174
II.	VERGİ İDARESİNİN KİŞİSEL VERİLERİ HUKUKA AYKIRI İŞLEMESİNİN SONUÇLARI.....	177
A.	HUKUKA AYKIRI İŞLEMENİN VERGİ MÜKELLEFİ AÇISINDAN SONUÇLARI.....	178
1.	Genel Olarak	178
2.	Vergi Mükellefinin Vergi İdaresine Başvuru Hakkı ve Bu Hakkın Sonuçları.....	179
3.	Vergi Mükellefinin Kişisel Verileri Koruma Kuruluna Şikâyet Hakkı	181
4.	Vergi Mükellefinin Zararın Giderilmesini Talep Hakkı.....	184
B.	HUKUKA AYKIRI İŞLEMENİN VERGİ İDARESİ AÇISINDAN SONUÇLARI.....	186
1.	Siber Güvenlik Açısından Sonuçları.....	186
2.	Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Açısından Sonuçları.....	194
	SONUÇ	199
	KAYNAKÇA.....	203